

Emnenr. 12

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr. 12 - 5

Herad: Åsane

Emne:

Bygdelag:

Oppskr. av: Edv. Haukedal

Gard:

(adresse): Hylkje.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja, utslåtter var berre utanfor heimeløen. På heimeløen vart det kalla skrap og skrapslått det som likna utslåtter. Ekra og atlege har i seinare år hatt ovalag same tyding. Ekra var bô ~~åker~~ åker, men atlege var det helst når det var sådd frø i det.

Tidlegare tydde nok ekra - ekrene - kulle åkeren på garden. - Me har ikkje berre frå våret 1812 - På Lika's fekk dei ikkje moge korn anna på Ekra -

Engi har dei delt i goeng og skrap og sunnelø. Goeng var gjødla, turreløen ugjødla og skrapet ugjødla og uryddig. Høget skilde dei ikkje sterk åt - det var skundom tale om småhøy. Derimot hadde dei sterk bru på blomstra gras - gras frå bakkar mot soli. Det skulle gje beste avdråken.

Utslått var her like av i byggi.
 Stosparken av heimhænen vart oppne
 slegen med stuktur. Dei hadde oppne
 ord på dei som slo rodt suant. Dei
 sette ljåvoden i bladkrausen og springa
 rundt når dei ikkje nådde bladi med
 vanleg slåing. Men so sag dei det
 til års att, då var der trom fyre i
 merke til dei andre. Dette gjeldt teigar og
 sunnehø.

2. På eug vart like rydging, det eg veit av.
 Dei brout oppne nytt åkerland og la til
 hæen. Summe rydja nok litt og so gjørdla
 med eingang so dei fekk goeng.
 Ein bygglemann gjørdla med seldi-
 kverk og fekk goeng av utan noko meir bry,
 fortalde han. Men då åltakke han.

3. Nei.

4. Nei.

5. Så lenge dei dyrka korn til eigi beving
 vart gjørdla braka til åheren, etterkvart
 det vart mindre med korn vart det
 vanleg å gjørdla eugi.

Her i byggi tok dei snart til å gjørdla
 eugi, for å få meir korn. Dei sette mylkei

til legen og drifli tok fram etter det.

6. Utkydd her.

7. Utkydd om husplassen.

Sig frå husi vart det. Frå uthusi var det mattingafør og frå heimehusi gjeve reinnerlein. Mattingefri prøvde ein gjeve å spreida med smågrefter.

Nei.

8. Noko om hausten og noko om våren.

Gjødsla vart ikkje alltid kjørd om dei hadde heit. Dei drog på snøførs eller bar i kiper. Til spreing på eug vart nytta greip, men til kosnåke nytta dei breidtlekuvad - ei grein med fleire klufter. På eugi var arhadd spreing av maki, midling med beriva eller riskarv for moscharv kom i bruk, så rydjing - raking med riva av rusk hvist, smålein og mak. Dette gjorde dei sær vel for å ha rein hø til slakta. Raketemaki brukte dei til underbeidse under snealen. Moderne reidskap dei siste 40-50 åri.

9. Fa, eugi, men herre om hausten for foret skuld. Mikylsmess slepte ein lausk der det var teiglauding. Då gjeve kopru frit.

10. Engleiting skippe med utskiftingane. Mange slutta då med leiting og dreiv berre innføring. Om lag eit tiår etter hundrad årskipet.
11. Ukjent her.
12. Den første tidi etter dei kom på hadde dei dei i vārflora, sumarfloren eller skinnflora. Ein slik floe stod gjerne i høgarden. Gjødsla hadde dei heim som den andre gjødsla.
13. Nei, ukjent her.
14. Ukjent.
15. Ukjent.
16. Ukjent.
17. Ukjent.
18. Ukjent.
19. Ukjent.
20. Skjye sabbabruk her i bygdi, men høgarden heiter Sabstøl. Dei hadde gjerne trøde til heime hæn.
21. Ja, same førde gjørel frå byen. Det var helst "kaup". Dei som låg nærast høgde kaggar. Dei som låg lenger lurt og bruka sjøvegen tok gjerne skedelaster med kaup eller bymök - bormök. I ein liti av bygdi her var skipa

Blad 3 - nummer. 12.

eit andelslag - kaupslag. Dei liggde hus-
 kaupakasse - til å ta ei skutelast eller
 to i. Skitkassen eller Kaupakassen var
 huset kalla. Det var støypt med tak over.
 Dei liggde meg til huset. Dei som ikkje
 hadde hest har gjødel på ryggen i
 trehytte.

Sildeskvert vart og brukt. Det
 var rekna for nvanleg god gjødel og
 gav fint gras. (Spj. sp. 2.)

3112

2116

Hord. Asane

I samarbeid med
KULTURGEOGRAFISK REGISTRERING
PÅ VESTLANDET

Edv. Haukedal

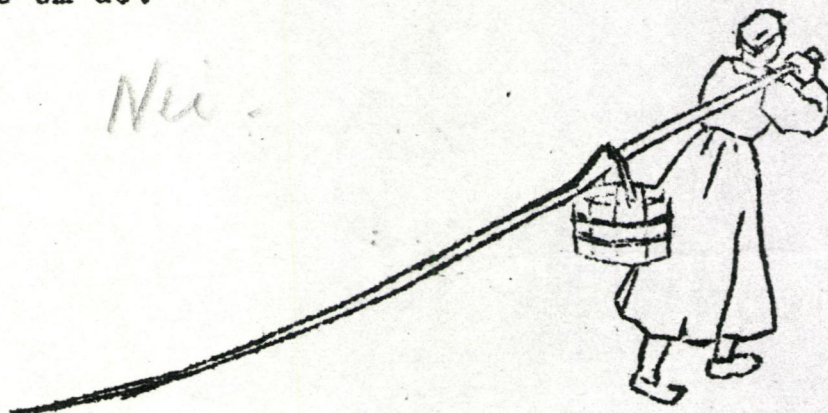
NORSK ETNOLOGISK GRANSNING
ADR. NORSK FOLKEKUNNSKAPE
BYGDGV

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan
bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over
aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret
hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten
mothake på stonga gjorde at handtaket p. bøtta ikkje gleid.
Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over.
Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre
frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har
vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon
i Dykkar bygd noko om det ?

Nei.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka
fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Nei.

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei.